

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissapte 14 de Janer de 1899

Núm. 3.804

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes.	Ptas 1
a províncies trimestre.	3150
Extranger y Ultramar.	37
Anúncis, a preus convencionals.	

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fóra.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general, son las millors probas pera demostrar que l'

XAROP SERRA

La que paga més contribució de la província.

Oberta tota la nit

es lo millor remey para combatre per crónica y rebelde que sia tota classe de...

TOS

Ceps americans

Hort de D. PAU ABELLÓ (prop de la carretera de Tarragona)

ARRÉLATS SUPERIORS.—PREUS VENTATJOSOS.—AUTENTICITAT GARANTIDA

Pera tractar, al mateix hort ó a casa del propietari, carrer del Roser, núm. 4.

Medalla d' or. Barcelona 1898.

VINYAS AMERICANAS

DE

Marcial Ombrás (propietari)

Ronda del Carril, Figueras, (Girona)

Barbats, estacas y empeltats.—Preus reduhnts y autenticitat garantida. Trenta hectáreas de planté.

Secció doctrinal

Regionalisme (?)

Regionalisme... regionalisme... Es una paraula que deu voler dir molt, que potser realment diu molt, no ho nego, però que jo entench que res diu. Aquesta afirmació, que es una negació, de segur que farà quedar parat a algú. Però què s' hi vol fer, si a mi m' sembla que la paraula regionalisme no te significació social ni política positives, si, com he dit, crech que no expressa res, pero absolutament res. Es dir res... tant com res... es clar que no. Pera mi regionalisme es una paraula que s' usa pera expressar lo que en realitat no pot existir. Perque ningú m' negarà que si, per exemple, en l' estat espanyol s' implantés un règimen polítich regionalista, significaria una transacció entre las doctrinas centralistas y 'ls principis autonomistas; es a dir, que l' estat espanyol estaria constituhit de tal manera que ni seria estat unitari ni estat federal, que es lo mateix que dir que no seria res. Y ve aquí que are m' trobo que al comensar tenia rahó al dir que la paraula regionalisme no significa positivament res.

Y no obstant, hi ha molta gent que sens dupte deu creure que vol dir molt aixó del regionalisme. Y s' ho deuen creure, perque, en'ussiasmats, per tot arreu fan professió de fé regionalista. Escol'teu los: la centralisació ha acabat ab la vida de las regions y, per lo tant, ab la vida d' Espanya, y per aixó Espanya s' ha desorganisat, s' ha quedat a la cua de las nacions civilisadas y ha sofert lo descabro que tots plorém (?); més encara s' hi es a temps: que s' vigorisi la vida de las regions, que s' acabi ab lo caciquisme y ab la centralisació (aquí un calificatiu recargolat) y l' Espanya s' refarà y tornarà a brillar en lo concert (!) de la civilisació com en los millors temps de la seva gloriosa historia. Bé, bé; aquest senyor s' explica, pensa un, tot mirantse ab sorna al regionalista inconscient que s' ha produhit com un progressista.

Y diguim, se li pot preguntar, ¿y vostè com la vigorisaria la vida de las regions?, més precis, ¿que vol dir per vostè regionalisme?

—Home, la cosa es clara: descentralisació administrativa...

—Ah! y què més...

—Diputació única..., afegeix ab més fermesa.

—Oh!... y res més?

—Y autonomia universitaria..., diu ab gran energia y cridant, com si hagués dit una frase esparveradora per lo radicalíssima y atrevida.

Un hom fa com qui s' espanta y ab certa timides pregunta al regionalista si també admet la autonomia política, la llengua catalana per oficial, certs punts de vista respecte a la justicia, al exércit y a altres més extrems, y l' regionalista contesta: no, home, no; aixó son exageracions, utopias, caborias de quatre capsalent. Adeu cap fret, venen ganas de dirli.

Y es que 'ls regionalistas d' are, ó millor dit d' ocasió, son aixis. No hi poden fer més. Aixó del regionalisme vesteix, es smart, y son regionalistas. Es inútil que per pessas menudas se 'ls expliqui que no van en lloch, que l' regionalisme que está de moda no es regionalisme ni es res, que es més que una modalitat del centralisme, y que ab tals principis regionalistas res variarà... No entenen ni senten. Son regionalistas y res més. Be fan prou!

Y no fan més perque... Ja ho diré. No fan més perque l' acceptar los principis clássichs del catalanisme (no del nou-catalanisme) los obligaria a fer sacrificis que ells no poden, no deuen, no han de fer. La egolatria en uns y l' egoisme groller en altres, pot més que 'ls puríssims goigs que 'ls sacrificis altruistas proporcionan. Ab aixó vull dir que n' hi ha de regionalistas, ¡ja ho crech si n' hi ha!, que ho entenen tot molt bé; que per dins ja vehuen ben clar que la veritat y l' hé están en la doctrina catalanista. Pero una cosa es lo bé y altra son las conveniencias personals... Déixinlas homes, déixinlas.

Per aixó al comensar deya bé, y no deya bè. al afirmar que la paraula regionalisme no volia dir res. Deya bé, perque realment regionalisme diu molt y diu poch. Pariant en termes generals vol dir lo que positivament significa; pero determinant lo seu valor en la política espanyola no vol dir més que varietat de la centralisació, modalitat del unitarisme. No deya bè, perque regionalisme per molts vol dir manera de prosperar, exhibicionisme, lluhir un cap clar... y moltas altres cosas.

Ab tot aixó del regionalisme y dels regionalistas s' hi ha d' anar ab peus de plom. ¡No es pas or tot lo que llú!

BON JAN.

Futesas llenguísticas

¿Podria sapiguense per qué los que d'enllá del Ebre escriehen es castellá, han deat en accentuar la u del apellido catalá Feliu?

Lo cas es molt frecuent, y l' han repetit fa poch don Salvador Canals (¿será catalá?) en son notable article necrológich «Post mortem», dedicat a la bona memoria del distingit dramaturch, gloria de nostra terra, don Joseph Feliu y Codina, que publicá «La Ilustración española y americana» del 15 de Novembre últim, aixis com lo discret revister *Kasabal* en «La Moda elegante ilustrada» corresponent al 22 de dit mes, pariant del propi literat.

Cap dels molts paysans nostres que portan aqueix apellido, sense exceptuar al ilustre escriptor quina pérdua tots ploran—y nosaltres per lo doble motiu d' admiració y amistat—accentuà jamay en ell la vocal final, per la senzilla rahó de que no dea accentuarse.

Feliu equival a Félix, y hi ha qui ho castellanisa, sense fonament, en Felio, ja que may s' ha vist en los santorals castellans aquest nom. Es, donchs, l' apellido que ns ocupa, al mateix temps, nom de pila en sa mateixa llengua, y, precedit del adjectiu *sant*, l' han pres pera designarse varias poblacions de Catalunya, com *Sant Feliu* de Guixols, *Sant Feliu* de Llobregat, *Sant Feliu* de Codinas, *Sant Feliu* de Pallarols y altres.—Pero aném al grà.

Als catalans no hi ha necessitat de dirlosi com se pronuncia aqueixa paraula; més no será ocios apuntar que com sobre aixó pera 'ls que no ho son, tota vegada que la falta ortográfica que al escriur-la solen cometre, es innegable se deriva de la viciosa pronunciació que li donan.

Feliu té duas sílabas y es dicitó aguda: *Fe-liu*. Pero la vocal tónica del diptongo de la darrera sílaba d' aqueixa veu, no es la u, com podria creure's, sino la i, segons las lleys de la prosodia catalana y son modo de diptongar las vocals débils, de quina classe son las duas citadas, aixis en castellá com en nostra parlanativa. En catalá la segona vocal débíl queda absorbida ó anulada per la primera, quan duas d' ellas formen diptongo; precisament al revés de lo que succeheix en castellá. En aquest idioma, al diptongar duas vocals débils, resulta atona la primera, perque cau ó s' funda en la segona; y per aquesta rahó no existeix en castellá lo diptongo *iu* tal com lo pronunciem en catalá en *Feliu*, *riu*, *Rius*, etc, sino accentuant la u, qual se veu en *viudo*, *viuda*, es dir, *iu*.

Y també per aixó en la versificació catalana son assonants, per exemple, *riu* y *amich* y *viuda* y *amiga*, y en la castellana no ho son aquestas duas últimas veus per *viuda* ho es ab *fortuna* y *viudo* ab *gustos*. Lo mateix dihém de la combinació inversa *ui* ó *uy*. En lo vers catalá son assonants, v. gr., *cuyt* y *madur* y *cuyda* y *pura*, y en lo castellá no ho serian *muy* (suposant que pogués terminar en vers) y *azul*, ni *cuida* y *pura*, encara que *muy* ho seria ab *clarín* y *cuida* ab *rica* (1).

Ará hé: no pot imposarse a un terme de la llengua catalana com *Feliu*, la prosodia ni la ortografia establertas pera las dicitons, cada idioma té sas lleys fonéticas y prosódicas peculiars, a las que es precís atendre al parlarlo. Y quant a las escripturas, ningú ignora que las reglas ortográficas han de supeditarse y acomodar-se també a aquellas lleys, de las quals son resultat y escola.

Las qüestions referents a la pronunciació de las veus son del pié domini del oído, y no poden ser jutjes en ellas los qui no tingan aquest orgue educat en los sons y cadencias del idioma respectiu. Es necessari esser catalá de naixement y de llenguatje pera poguer

(1) Véigis, a aquest propòsit, la «Gramática de la lengua castellana» per la Real Academia espanyola, páginas 335 y 336, edició de 1890.—No s' oblidí que, en acabament de paraula, la *y* equival a *i* en castellá.

(2) Recordis que a Catalunya enomeném *castellans* a tots los espanyols que parlan la llengua de Castella.

sentar reglās sobre la ortologia y la prossodia dels vocals catalans. Desde que se sab que l' sort-mut no aprén a parlar perque no sent parlar, està dit tot respecte de quins han de ser los mestres de pronunciació de las llenguas. Ja s' veurà per qué insistim tant en aquestas ideās, vulgars si s' vol.

Si ls castellans no acertan a pronunciar com es degut Felu, Prim, Collrell, Reig, Puigmijá, Camprubí, Montroig, Montmany, Sant Llorens de Morunys, Massanet de Cabrenys, etc., etc., tampoch degueren de brindar-se molt enfōnics a son orgue vocal los noms estrangers. Harzenbusch, Cecilia Böhl (Fernán Caballero), O'Reilly, O'Donnell y altres que han fet familiars a Espanya los mèrits ó circumstancies personals de quins los portaren; a pesar de lo qual a ningú se li ooregué may desfigurarlos fonètica ó grāficament pera amollarlos a preceptes gramaticals que rebutjan sa propia estructura y sas condicions ètnicas.

Se'ns negarà als catalans lo dret de demanar igual respecte pera las veus de nostra parla?

Per volguer aplicar a termes catalans la teoria castellana de la formació dels diptongos ab las duas vocals débils i y u, corporació tan sessuda y experta com la mentada Real Academia de la llengua espanyola caygués en lo lamentable error que apareix en las «Reglas de acentuación» de son «Diccionario», edició duodécima, de 1884.

Ab efecte. Se llegeix en dit lloch: «Las voces llanas terminadas en dos vocales se acentuarán si la primera de estas vocales es débil y sobre ella carga la pronunciación, vayan ó no seguidas de n ó s final.» Se posan després varis exemples pera demostrar la regla transcrita y, entre ells l' apellido Riu y l' nom geogrāfic Darnius (poble de la provincia de Girona, en lo partit judicial de Figueras).

Pero de sopte, salta a la vista (millor dit, al oído) de qualsevol catalá que aqueixas duas veus de la seva parla no son llanas, sino agudas, y que la primera es monossílaba y bisílaba la segona: Riu, Dar-nius.

Pero partint la Academia del principi deduhit de sas regles prossodicas respecte de las vocals débils, segons lo qual tu no pot diptongar com au, eu, ou, suposa duas sílabas en Riu y tres en Darnius: Ri-u (com Ri-o en castellá), Dar-ni-us.

Notat per nosaltres dit error a poch de donarse a llum aquèlla edició del «Diccionario», no obstant nostra insignificancia, nos atrevirem a advertirho respectuosament per escrit al ilustre secretari de la sabia Corporació senyor don Manuel Tamayo y Baus, per desgracia avuy mort; y ns capigué l' alta honra de rebre de tan distingit literat atentissima carta (11 de janer de 1886) en que nos deya que las Comissions encarregadas de corretjar lo Diccionario y la Gramática de la Academia «tindrian molt en compte» nostras humils observacions respecte de la prossodia dels noms propis Darnius y Riu.

Mea aparegué la ja citada edició de 1890 de la «Gramática» y vegérem, no sens extranyesa, reproduhita en sa página 366 la regla y ls exemples de veus catalanas del «Diccionario» que avans hem copiat. ¿Se degué aixó a oblit, a significa, per lo contrari, ratificació del antich criteri de la Academia en l' assumpto? No ho sabem.

Sia com vulga, confessém de bon grat la escassetat de nostras llums devant la competencia indiscutible de la docta Corporació referida, pero hem de mantenir nostras afirmacions perque las creyém apoyadas en la rahó; exposats quedan sos fonaments.

Com corolarí d' ells, dihém, donchs que es inaplicable als respectius noms propis catalans, per contraria a la fonètica y a la prossodia dels mateixos, la segona part d' aquèlla altra regla de dita página 366 de la indicada «Gramática» (causa, sens dubte, de que ls castellans escrivin Felú), que diu: «Si hay diptongo en la sílaba de diccion agudas, llanas ó esdrújulas que, segun lo prescrito, se deba acentuar, el signo ortográfico irá sobre la vocal fuerte, ó sobre la segunda, si las dos son débiles.»

Així com no pot la Real Academia dictar regles aprop de la pronunciació de nostras diptongos en ni ó uy—cuyado, fruyt—, tan diferents en sonido dels que tener los vocables castellans cuidado, muy, conforme acaba de véures, lampoch, y ab menos rahó, podrà dictarlas respecte del sonido, extrany a la llengua de Castella, de nostra altre combinació diptongada iu. a Catalunya no hem dit ni dirém may «Felú», com sembla prescriure lo respectable Cós, académich en aqueixa regla («sobre la segona, si las dos son débils»), sino Felú; diptongant las dos vocals de la última sílaba com las iguals de nostras genninas ivens Palau, Moreu, Alou.

En resum: Riu, Darnius y Felú deihen escriures

sense acent (1) y pronunciar-se com paraulas agudas, la primera en la i tónica de sa única sílaba, y en idénticas vocals de la segona, quant a las otras dos. Semblant pronunciació terminal deu donarse als apellidos y noms geogrāfics catalans Codorniú, Donadiu, Llofriu, Montoliu, Arderius (2); Montesquiu, Vilopriu, Dosrius, Solius, etc.

Acabém. Lo celebrat autor de «La Dolores» y de «María del Carmen», l' escriptor insigne qual galana prosa sentida per primera vegada en un teatre de Madrid, feu exclamar al eximi «hablista» citat senyor Tamayo y Baus («ese catalán ha venido a enseñarnos el castellano»), he mereix que ningú a Espanya ignori com deu pronunciar-se y escriures son nom, d' avuy més imperceder en la literatura dramática de la patria de Calderón y de Cervantes.

SALVADOR GENÍS.

(De La Vanguardia).

Concert en «El Circulo»

Deferents a la atenta invitació ab que ns honra la Junta de Govern de la aristocrática societat «El Circulo» per assistir al concert que devía donarse en aquells salons per l' aplaudit sexteto que ab tanta acceptació, fins fá poch dias ha vingut amenisant los intermedis de la representació escénica en nostre Teatro Fortuny, acudirem en la nit del passat dijous a la referida societat, ansiosos de saborejar lo selecte y nutrit programa que se ns aprometia.

Al entrar nosaltres al gran saló ahont havia de tenir lloch la anunciada festa musical, ja l' omplejava en sa mejor part numerosa y distingida concurrencia que aná creixent a mida que per los salons veihns coregué la noticia de que l' concert comensava. Lo saló, profusament illuminat en aquèllas horas, oferia un aspecte per demés brillant y no contribuía poch a tal objecte la gentil presencia d' encantadoras senyoretés, que, donant prova de son gust exquisit, acudiren a aquell lloch per deleytarse en las puras onadas d' infinita dolura que brollan abundosas de la lira d' or d' Apolo.

Desde aquell moment comensá l' concert, que si per quins lo sentiren fou no estroncada font d' hermosas sensacions artísticas, pera ls reputats professors que l' executaren fou pretext que ls proporcioná continuas y frenéticas ovacions al final de tots los números interpretats, alguns dels quals merescueren los honors de la repetició.

La sinfonia de la ópera «Mignon», que es lo chef d' oeuvre del mestre francés A. Tomás, es una de las pessas de més difícil execució y fou interpretada per primera volta per lo sexteto provocant una espontánea salva d' aplausos.

La gavota de nostré estimat compatrici, lo senyor J. M. Ballvé es molt elegant y está concisa y delicament treballada, no fent gens mala figura al costat de las composicions dels eminentes mestres que la seguiren.

La suite de concert d' en Grieg fou molt aplaudida: es d' una sonoritat original y apesar de esser escrita pera orquesta, lo sexteto ne feu conixer tots los detalls. Y per cert nos sorprengué que lo públich compregués y s' deleytés en una obra tan nova y cuails leit mots tans distins son de las composicions que s' está acostumat a oir; es una pessa efectista, que sorpren y captive.

Tannhäuser y Parsifal de Wagner foren escoltats ab atenció; música d' elevada concepció é impregnada tota ella d' un sentiment r' ligios; enmollida en novas concepcions ideals, que han obert un inmens camp al drama musical; que ha unit tota la poesia en semps de la tragedia y del diví art de la música, requereixen un profon coneixement y no s' poden saborejar en una sola audició.

(1) La Real Academia espanyola ha establert regles sobre la acentuació de las paraulas acabadas en au, eu y ou, a pesar de que d' aqueixas desinencias sols hi ha lo nom bou (certa classe de pesca) verdaderament castellá. Res hi ha prescrit pera acentuar las acabadas en lo diptongo catalá iu, sens dubte perque no existeix en castellá lo sonido resultant de dit diptongo. Tampoch preceptúan sa acentuació los gramáticos catalans, per no ser necessaria baix cap concepte.

(2) Y a propòsit del apellido Arderius. ¿Es aquest un nom d' origen y pronunciació romans igual a Tiberius y Valerius, desfigurats ó corromput per la fonètica catalana? Traducats als doctos en la materia. Recordém, de pas, que en época no remota, ni hegué un Ministre espanyol anomenat Sartorius y que, tenim en la provincia de Barcelona, partit de Metaró, lo poble de Orriús, noms casl pronunciació visiblement romana s' ha conservat.

Lo senyor Bauois digué la remansa de Wolfram ab molt de sentiment y delicadesa.

La «Rhapsodia hongroise» núm. 2 de Litz fou enlevada ab precisió y energia: es verament d' una execució difícilissima y demostrà los rellevants mèrits y assíduos estudis dels executants.

Tancaren lo programa dos notables números que per si sols podían fer l' objecte de tota una audició.

L' «Arlesienne», 2.ª suite, d' en Bizet, agrada extraordinariament al públich y principalment en lo minuet, molt sentit y molt delicat per cert.

La «Bòhème de Puccini» encara que no molt original y recordant la «Cavalleria rusticana» d' en Mascagni, era ja coneguda per haverse tocat en aquesta temporada en lo teatre Fortuny y la coroná ab forts y repetits aplausos al final.

Los senyors Bauois, Cogul, Ramón, Camprubí y germans Guinart, poden estar plenament satisfets de la brillantès ab que sapigueren desempenyar la seva tasca, deixant una vegada més sentat lo seu nom de consumats artistas, per quin motiu los hi envihém la nostra més coral enhorabona.

Esperém que festas com la del dijous passat se repetiran en la societat «El Circulo» perque fan honor als seus organisadors y donan prova de la afició y amor a la música que deu resplandir en las poblacions cultas y avansadas. Si aixís ho procura aquèlla Junta de Govern, se farà acreedora als elogis de tots los aficionats a la bona música y de tots aquells que miran en ella un element soberá de cultura.

CRÓNICA

Observacions Meteorològicas del dia 13 de Janer de 1899 FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'observació	Barómetro aneroide	Grau d'humiditat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Observ. particular	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS		
							Máxima	Minim.	Ter. tip.		direcci.	classe	can.
9 m.	761	65		5'6	Ras		Sol.	23	5	8	O.	Cumul	0'3
3 t.	762	70					Sombra 15			12	O.		0'3

«La Vanguardia» de Barcelona publica un interessant article bibliogrāfic degut a la ploma de nostre paysa D. J. Güell y Mercader, titolat «Iconografia simbólica».

Agrahim a D. Pau Borrell l' envió d' un exemplar de la seva comedia «Al fi casori» estrenada ab éxit en lo teatre de la societat «El Alba» en la nit del 16 d' Octubre del any passat.

Desitjém al autor bona cullita de llorers en sos trebals literaris.

Diuben de Castelló que la taronja ordinaria se cotisa actualment a 8 y 10 pessetas lo miler.

La mandarina se paga el mateix preu.

Ab referencia a noticias de Sevilla, sabem que augmentan las entradas en lo mercat d' olis de la capital, essent las de la setmana 22.400 arrobas, y d' aquestas 300 del vell. En los preus d' una y altra classe hi ha poca diferencia, venentse lo vell de 8'97 a 9 pessetas arroba, y de 8'81 a 9'31 lo nou.

Toca a son terme en aquèlla regió la plegada de las olivas, resultant la cullita algo escassa, essent aquesta la principal rahó de que ls preus marquin tendencia a l' alsa, en los principals mercats de dita provincia.

Lo recaudat ahir en la Administració de Consums d' aquesta ciutat per diferentas especies, puja a pessetas 947'21.

Los Srs. Pomar duenyos del establiment «Cinematógrafo» instalat en lo carrer de Llovera, ns participan que a prech de varias familias que durant los últims dias no pogueren assistir a las exhibicions de las vistas lo drumenge, dia 15 funcionarà el Lumiere desde las 5 de la tarde fins las 11 de la nit.

En dit dia, l' últim irremissiblement, s' exhibiran las vistas que mes han cridat l' atenció del públich.

Pera ocupar-se en la creació d' una sucursal del Banc d' Espanya a Tortosa, estava convocats pera ahir tarde a las 6, en lo local de la «Camba Agrícola», varis propietaris, industrials y comerciants de la localitat.

Sembla que se tracta de dirigir una fundada sollicitut en aquest sentit, a la Direcció d'aquell establiment de crèdit.

Lo dimecres per la nit se publicà un bando de l'autoritat municipal de Vinarós pera anunciar a aquell vehinat que, d'acort ab lo subdelegat de medicina se havia ordenat lo tancament de la fàbrica del gas.

Tal era la qualitat del fluhi que enfosquia los carrers d'aquella població.

Y aquest fi del sigle dels lloms.

Correspondencia particular de LO SOMATENT

Barcelona 9 de Janer 1899.

Sr. Director:

Després de llarga temporada, sense dirigir-me als respectables lectors de LO SOMATENT, avuy los molestaré altre vegada per ocupar-me del gran concert musical organitzat per la distingida societat coral «La Catalana» que tant acertadament dirigeix lo mestre D. Maximino Noví.

Lo dissapte passat los salons del popular ex-hostal de la vana sort, se vegeren rublerts de distingida y nombrosa concurrència sobressortint lo género bell.

Lo palco escénich fou adornat convenientment ab palmas y altres flors, figurant al fons baix dossé compost de las quatre barras catalanas, lo valió estandard de «La Catalana» enjoyat ab los seus richs regalos consistents en joyas de plata corbatas.

La taula d'honor fou ocupada per lo president de la societat Sr. Palau y 'ls Srs. Benages en representació de la Junta de l'«Associació dels Coros de Clavé»; Babot en representació del «Círcol C. Colón»; Laporta Noví y Escrivu, soci honorari de la societat y 'l secretari nostre amic Pubill.

Doná principi l'acte ab algunas paraulas pronunciadas per lo Sr. Palau y comensá l'escullit y variat programa en lo que hi figuravan composicions de notables compositors estrangers y de nostra aymada patria recordant entre ells l'inmortal Clavé.

Lo societat baix l'acertada batuta del Sr. Noví cantá ab «Amore Salut als Cantors», de A. Thomás; «Los Xiquets de Vall», de Clavé, y del Mr. Sr. Noví lo nova producció al «Círcol C. Colón», himne que fou unanimitament aplaudit y «Vesprada de Maig».

La Sra. María Miquel executá al piano los números á ella confiats; lo Sr. Corrons nos deixá satisfets ab l'interpretació del «Quint solo de concert á flauta». La Srta. Parés cantá ab gust «Flors boscanas» acompanyada al piano per lo seu autor Sr. Noví. Lo Sr. Pijuan cantá ab gust dos árias de «L'Africana» y «Ayda». Los Srs. Montè y Olivé obtiugueren una ovació ab «Otger lo Catalan» acompanyats al piano per lo Sr. Ferrer, tinguent lo propi que la Srta. Parés y Pijuan que repetir alguns fragments d'altres composicions per acallar los picaments de mans.

També ho foren los germans Noví, lo Sr. Buxó y Laporta, lo propi que 'l jove concertista Don Joan Forn.

Per fi donarém compte de la bella y ben rimada composició originel y llegida per sa autora donya Dolors Riera de Escrivu «Al Círcol C. Colón» que al igual de tots los demés números fou coronada per unánims aplausos.

Lo Sr. Benages pronunciá un ben pensat discours de gracias que no relatarém per no fernos pesats en aquesta ja llarga ressenya.

Després de ser obsequiadas las Srtas. que prengueren part á la festa ab rams de flors y á tots los artistas ab abundant lunch, doná fi la festa á una hora molt avansada ab un ball de societat.

Nos olvidavam consignar que la festa era dedicada al «Círcol C. Colón».

Felicitém á «La Catalana» per l'acte realizat, que no desdigué en res dels altres per ella realizats molt recentment.

ANTON DE ROMAJÓ.

Secció oficial

Alcaldía Constitucional de la ciutat de Reus

Segons comunican en aquesta Alcaldía los senyors Jordi Ahlemeyer y companyia, inginyers representants de la Societat anónima d'Electricitat establerta á Flix, en aquesta provincia, se donará ocupació de peó á cuantas personas se presentin pera treballar á las obras de construcció de la Fàbrica Electroquímica de dita població.

Lo que s'anuncia pera coneixement de las personas á qui pugui interessar.

Reus 13 Janer 1899.—L'Alcalde, Joseph Maria Borrás.

Registre civil

del dia 12 de Janer de 1899

Naixements

Francisca Mas Arqué, de Joseph y Angela.

Matrimonis

Orenci Sans Vilanova, ab Dolors Pallerols Asens.

Defuncions

Bartolomé Carnicé Andreu, 62 anys, Vallroquetas, 1.—Andreu Recasens Alomá, 42 anys, camí Aleixar, 8.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Gregori.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demá á las 8 del mati tindrà lloch la Comunió per las fillas de María Inmaculada y desseguida la Visita á la Verge.

Sant de demá.—Lo Santíssim Nom de Jesús.

Secció comercial

J. Marsans Roí

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA AGNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	55'55	Aduanas	90'50
Exterior		Norts	27'40
Amortizable	66'50	Fransas	28'25
Cubas 1896	50'		
Cubas 1890	42'37	Obs. 6 0/0 Fransa	84'
Exterior París	47'05	Id. 3 0/0	43'62
		GIROS	
París	31'	Londres	33'

Cambis corrents

en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de Comers de la mateixa.

Londres á 90 dias fetxa.			
» á 8 dias vista.			
París á 8 dias			
Marsella á 8 dias			
VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPER.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense.		750	
Industrial Farinera	500		
Banch de Reus de Descomptes y Prestams	475	500	
Manufacturera de Algodón		100	
Compañía Reusense de Tranvias			
Compañía Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	55'70	Cubas del 86	50'12
Exterior		Cubas del 90	42'75
Colonial		Aduanas	90'50
Norts	27'50	Ob. 5 0/0 Almansa	79'37
Fransas	28'30	Id. 3 0/0 Fransa	43'75
Filipinas			
		PARIS	
Exterior	46'90	Norts	
		GIROS	
París	31'	Londres	33'

Se reben órdes pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d'or de tots los paissos.

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas de dia 12

De Cette en 1 dias v. Correo de Cartagena, de 258 ts., ab efectes, consignat als senyors viuda y nebó de P. Ferrer Mary.
De Génova y esc. en 7 dias v. Jativa, de 793 ts., ab efectes, consignat á don Antoni Mas.
De Barcelona en 6 horas v. Pinzón, de 535 ts., ab 65 cascos sardinas, consignat als senyors MacAndrews y C.^a

De Bilbao y esc. en 29 dias v. Carmen, de 632 ts., ab efectes, consignat als senyors fills de B. Lopez.

De Mar ella y Barcelona en 4 dias, v. Cabo Roca, de 1.135 ts., ab efectes, consignat á don Marian Perés.

Despatcadas

Pera Cette v. América, ab vi.
Pera Génova v. noruech Saga, ab tránzit.
Pera Barcelona v. Carmen, ab tránzit.
Pera Bilbao y esc. v. Cabo Roca, ab efectes.
Pera Málaga y esc. v. Jativa, ab efectes.
Pera Liverpool y esc. v. Pinzón, ab efectes.

Anuncis particulars

Pera 'ls soldats repatriats

Sorteig, que tindrà lloch lo dia 26 de Febrer prop vinent, de las dugas artísticas figuras de moviment que adornavan lo Ramillete del Gran Café d'Espanya, cedits per lo duñyo de dit establiment.

Lo producte será aplicat á benefici dels soldats que tornan de Cuba y Filipinas, ferits ó malalts.
Preu del bitllet: 25 céntims de pesseta.—Se venen en la Redacció de LO SOMATENT.

ESCORIAS THOMAS.—
Végis l'anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vila Bou) 12.

Diversions públicas

Teatro Fortuny

COMPANYIA DE SARSUELA CÓMICA

DE

D. JOSEPH GIL

Funció pera avuy.—Debut de la companyia.—Primera d'abono.—La sarsuela llibre del Sr. Celsi Lucio y música del eminent mestre Caballero «El Cabo Primero»; estreno de la sarsuela en un acte, lletra de Jacsó Veyán, música del mestre Nieto «La tonta de Capirotes» y l'estreno de la sarsuela llibre dels germans Quinteros, música del mestre Brull «La buena sombra».

Entrada á localitat 3 rals. Id. al paradís 2.—A dos cuarts de nou.

PREUS D'ABONO

	Pessetas
Palcos prosenis plateas ab 4 entradas	99'
» » principals ab 4 idem	90'
» » segóns ab 4 idem	63'
» plateas ab 4 idem	76'50
» principals ab 4 idem	67'50
» segóns ab 4 idem	38'25
Silló ab entrada	10'80
Lluneta de segón pis ab entrada	9'
Entrada á localitat	5'50

PREUS DIARIS

	Despaig	Compt.
	Ptas.	Ptas.
Palcos plateas sense entradas	11'	12'
» principals sense entradas	10'	11'
» segóns sense entradas	3'50	4'
Silló ab entrada	2'	2'25
Lluneta de segón pis ab entrada	1'25	1'50
Entrada á localitat	0'75	
» al Paraís	0'50	

TELEGRAMAS

Madrid 13.

S'ha confirmat oficialment la sublevació de las tropas yankees que s'negavan marxar á Ilo-Ilo. Lo general Ortiz ha ordenat al general Miller que regressi á Manila ab las forsas de que disposa, ahont se reconcentrarán totas las forsas yankees.

—Lo duch d'Almodóvar del Rio estudia un projecte pera implantar rápidament á Espanya la industria del millorament dels vins y á aquest efecte s'adelanta la reforma de las disposicions vigents en tal sentit.

—Manila. La Societat Económica del Arxipiélach filipi s'ha disolt y al ferho ha telegrafiat á las Societats Economicas de la Peninsula, reiterant son amor á la patria.

—Ferrol.—La huelga dels cotxeros s'ha generalizat als pobles immediats.

—S'afirma que del dinmenge al dimars se publicará lo decret de convocatoria de las Corts pera 'l 25 de 'l 30 del actual. Alguns dias avans se publicará lo «Libro rojo» completi.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

Pildoras de la Pell-Roja

Preparació especial de Joseph M. Font

(FARMACUTICH)

Demaneu-los tots los que tingueu tós en coalsevol Farmacia encara aquells que no hagin conseguit l'ivi ab cap altre de tota los acreditats especifichs coneguts, tota vegada que ells constituheixen un preciós medicament per combatrela.

Preu 1 pesseta capsas
 Nota -Se envian per correu certificadas sens aument de preu als pobles ahont no hi hagi farmacia sempre que s' demanin duas capsas.

FARMACIA CENTRAL
 ESPANYOLA
 Pelayo, 42
 Barña.

Caramelos Pectorals

DEL

Metje Salas

Modificadors de la hipersecreació de la membrana mucosa aerea, disminuheixen y fluidifican la biscoositat del moeh bronquial, facilitan la expectoració, treuhen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficas per combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crónich, sech y espasmódich, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totas las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d' estímulants vegetals, sense que en sa preparació s' emplehin narcótics ni medicaments perillosos, per lo que poden ser presos sens cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noyeys que per las personas majors.

Son bon sabor, fa sian presos fins ab avides per los noys a quins es tan difficol fer-losli pendre medicaments.
 A cada capsas acompanya un prospecte.

Dipòsits en totas las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 30.-REUS.

Demanis en totas las Farmacias de la provincia

Preu de la capsas 6 rals

Publicacions regionalistas que 's reben en aquesta Redaccio.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La veu de Catalunya», setmanari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagés», quinzenari, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. — «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. — «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. — «L' Olotí», setmanari de Catalunya, de Olot. — «Las Cuatro Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. — «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. — «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. — «El Vendrellense», setmanari de Catalunya, del Vendrell. — «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). — «Euskalduna», «Euskalzalé», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). — «El Eco del Guapeup», setmanari de Alcañiz (Aragó).

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

EN LAS FORMAS DE

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventas de STASSFURT.

Lo més económic, lo més eficas, lo mes durader

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAIT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/10 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre el empleo

A. D. OTTO MEDEM.--VALENCIA

Societat general de transports maritims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Janer de 1899

Línea directa para el Rio de la Plata

Sortirà de Barcelona lo dia 21 de Janer para Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires lo grandiós y acreditat vapor francés

ESPAGNE

LÍNEA PERA EL BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos Aires los magnífics y rápidos vapors francesos

lo dia 10 de Janer lo vapor "Provence"

lo dia 26 de "

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio, —Barcelona.

NOTA.—S' admeten passatjers para Santiago de Xile y Valparaiso en combinació ab ferrocarril.